

SIYOSAT NAZARIYASI O'QUV FANI SIFATIDA.SIYOSIY TATQIQOTLAR METODALOGIYASI VA UNING FUNKSIYALARI

Karimov Shoxruh

Anotatsiya: *Ushbu maqolada asosan siyosat nazariyasining fan sifatida shakllanishi va uning muhim atributlari shuningdek fanning asosiy vazifalari yoritib berilgan.*

Kalit so'zlar: *Siyosiy nazariyalar, siyosiy institutlar, siyosiy hokimiyat, saylov tizimi.*

Siyosat nazariyasi o'zining ma'no mazmuniga ko'ra umum nazariy fandır. Boshqa siyosiy fanlar esa u yoki bu jihatlari va tomonlarini ijtimoiy, iqtisodiy, geografik, ruhiy, tarixiy, xalqaro jihatlari va tomonlarini tatqiq etadi.

Siyosat nazariyasi tayyor o'zgarimas, mutloq haqiqatlar, qotib qolgan aqidalar, qoida va xulosalar yig'indisidan iborat emas. u o'z tabiatiga ko'ra rivojlanib boruvchi fandır. Bu fan o'zgarayotgan siyosiy voqeylik bilan zamonaviylashayotgan siyosiy tizimlar, institutlar bilan ish ko'radi, yangidan-yangi qoida va xulosalar bilan boyib boradi.

Siyosat nazariyasi insoniyat taraqqiyotining turli davrlari va bosqichlarida o'ziga xos milliy shakllar va ko'rinshlarda namoyon bo'ladi. Bu fan mamlakat siyosiy hayotida ro'y berayotgan o'zgarishlarni chuqur har tomonlama tahlil qilish asosida o'zi ham o'zgarib boradi. Siyosat nazariyasi siyosiy hodisalar va jarayonlarni nafaqat izohlab tushuntiradi, balki ularni oqilona tanqidiy baholaydi.

Siyosiy borliqni o'rganish, bayon etishning hamma uchun umumiy, obektiv tilini ishlab chiqish va qo'llash metodologiya bilan bog'liq. Metodologiya fandagi eng asosiy masalalardan biri. U ilm olish quroli, texnologiyasidir.

Metod-yo'l. Tatqiqot yo'li, bilish usuli, bilimlar tizimini yaratish maqsadida borliqni tatqiq etish usuli. aslida politologiya metodlari haqidagi masala, siyosiy bilimga ega bo'lish imkoniyatlari haqidagi masaladir. Uslublarni yaxshi o'zlashtirish, tatqiqot qoidalarini chuqur bilish olimga cheksiz ijodiy imkoniyatlar beradi.

Malumki Siyosatshunoslik siyosat haqidagi fandır va uning va uning vazifasi quidagilardir.

1) Siyosatning o'z mohiyatiga ko'ra.

2) Siyosatni nomoyon bo'lishiga ko'ra o'rganishda iborat.

Siyosatning mohiyati jihatdan subekt hisoblansa

Siyosat namoyon bo'lishi jihatdan Xulq-atvor hisoblanadi.

siyosat nazariyasi amaliy siyosat sohasi bilan dominantlik va determinantlik munosabatiga ega. Qoida sifatida: Har qanday amaliy siyosat sohasi nazariy siyosat orqali shakllanadi.

Nazariy siyosatshunoslik amaliy siyosatshunoslikga yo'l ochishi uchun;

1) Verifikatsiya qonuniyatiga

2) Ekspletetsik qonuniyatiga

3) Aperiyatsiyalashuv qonuniyatiga

4) Kvantifikatsiya qonuniyatiga tayanishi zarur hisoblanadi.

Shu bois Nazariy Siyosatshunoslik nima ma'lum bu qanday ma'lum kabi savollarga javob olish orqali umumiy fundamental siyosatshunoslikni tashkil etadi.

Masalan; Fransuz olimi Jon Amri Fabri - siyosatshunoslik bu saylovlar va siyosiy institutlarni o'rganuvchi fandır.

Georg Burdi esa Siyosatshunoslik konstitutsiyaviy huquq va davlat hokimiyationing an'anaviy muamolarini o'rganuvchi fandır deb takidlaydi.

Ammo David Iston esa Siyosatshunoslik siyosiy institutlar va hukumat qarorlarini qabul qilish usullarini o'rganuvchi fan ekanligini aytib o'tadi o'zining nazariyalarida.

Siyosatda metadologiya alohida ilmiy sohadir uning vazifasi.

1) Muamoga obektiv yondashuv.

2) Muamoga tartibli oberatsiyalarn kiritish.

3) Natijalarni qiyoslash.

Siyosat nazariyaning metadologiyasi bu siyosat haqidagi bilimlarni tashkil etish va tadqiqot obektlarini boshqarish hisoblanadi.